

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak yazılı sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması amacıyla her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağını öğrencilere önceden bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri okul genelinde yapılacak olan ortak yazılı sınavlar için sunulan konu soru dağılım tablolarından herhangi birini seçip ilgili tablodaki kazanımlara yönelik sorular hazırlayacaktır. Okul genelinde uygulanacak ortak yazılı sınavlar, bu konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

SOSYOLOJİ DERSİ KONU SORU DAĞILIM TABLOSU		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav
Ünite	Kazanımlar	1. Senaryo
SOSYOLOJİ VE GİRİŞ	Sosyoloji hakkındaki bilgilerini sorgular.	2
	Toplumu oluşturan öğelerin etkileşim içinde olduğunu fark eder.	1
	Sosyolojinin bağımsız bir bilim haline gelişini kavrar.	1
	Sosyolojik araştırmalarda kullanılan yöntemleri tanır.	1
	Türk sosyologlarının sosyolojiye katkılarını fark eder.	1
BİREY VE TOPLUM	Sosyalleşme kavramını örneklerle açıklar.	1
	Sosyalleşme sürecini etkileyen unsurları açıklar.	
	Sosyalleşmenin hayat boyu devam eden bir süreç olduğunu fark eder.	
	Sosyalleşmenin toplumsal ilişkiler üzerindeki etkilerini değerlendirir.	
	Toplumsal konum, statü ve rol kavramları arasında ilişki kurar.	1
	Sosyal statü ile sosyal saygınlığı ayırt eder.	1
	Toplumsal hayatın düzenlenmesinde değerlerin ve normların önemini ifade eder	
	Toplumsal kontrolün işlevlerini ifade eder.	
	Sosyal sapmanın nedenlerini araştırır.	
	Statü ve rollerinden doğan hak ve görevlerin toplumsal yaşamdaki önemini bilir.	1

Erdal AYDEMİR
Felsefe Öğretmeni

Ceren TOKER
Felsefe Öğretmeni

...../...../2025
UYGUNDUR

Fırat ESEN
Okul Müdürü

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
11-12.SINIF SOSYOLOJİ DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI SORULARI

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

1. SENARYO

1. Sosyoloji tanımını yaparak kurucusunu yazınız. (10 Puan)

- Evlenme
- 1789 Fransız ihtilali
- Göç
- 2023 YKS

2. Verilen ifadeleri toplumsal olgu ve toplumsal olay diye sınıflandırarak, yaptığınız sınıflandırmanın da gerçekçisini yazınız. (10 puan)

3. Sosyolojik bakış, toplumsal sorunları kavramada bireye ne gibi katkılar sunar? Kısaca belirtiniz. (10 Puan)

4. Sosyolojinin doğuşuna etki eden faktörlerden 5 tanesini yazınız. (10 Puan)

- Küçük gruplarda bireyler arasındaki sevgi, bağlılık gibi yaklaşma veya nefret uzaklaşma modellerini açıklamayı sağlayan bir araştırma tekniğidir.
- Bu yöntemde kişilerin birbirlerine yaklaşma ve uzaklaşma dereceleri testlerle ölçülür ve elde edilen bilgiler sosyogram denilen şema ve grafiklerle ifade edilir.
- İş yerlerinde, askerlikte okullarda başvurulan bir tekniktir. Teknik Moreno tarafından geliştirilmiştir.

5. Yukarıda açıklaması verilen ve sosyolojide kullanılan tekniğin adını yazınız. (10 Puan)

- İlk Türk sosyoloğu olarak kabul edilmektedir.
- 1914 yılında İstanbul Darülfünununda sosyoloji kürsüsünü kurarak sosyolojinin Türkiye’de kurumsallaşmasını sağlamıştır.
- Sosyolojik yöntem olarak pozitivist bir anlayışı benimser. Kültür ve medeniyet kitabında görüşlerini ifade etmiştir.
- Ona göre Türk toplumu batıdan aldığı değerleri kendine özgü ahlaki ve kültürel değerlerle birleştirerek bir senteze ulaşması gerektiğini savunmuştur. Sentezi «Türkleşmek, İslamlaşmak, muasırlaşmak» şeklinde özetlenir.

6. Yukarıda görüşleri verilen sosyolog kimdir? (10 puan)

7. Sosyalleşme nedir? Sosyalleşmenin araçlarını kısaca yazınız? (10 puan)

Bireylerin toplumsal statüleri gereği sahip olduğu birtakım haklar ve yerine getirmeleri gereken görevleri vardır.

8. Öğrencilik statünüz gereği ortaya çıkan hak ve görevleriniz nelerdir? Kısaca açıklayınız. (10 puan)

- Bireyin tercih hakkı olmadan doğuştan sahip olduğu, cinsiyet, yaş, soy, din ve ırk gibi statülerdir.
- Bireyin özel yetenek ve çabayla elde ettiği öğretmenlik, doktorluk gibi statülerdir.

9. Yukarıda açıklaması verilen statüleri yazınız. (10 Puan)

10. Toplumsal rol pekişmesi ile rol çatışmasını örnekler üzerinden açıklayınız. (10 puan)

CEVAPLAR

1. Sosyoloji tanımını yaparak kurucusunu yazınız. (10 Puan)

Sosyoloji:

Toplumların meydana gelişini, gelişmesini ve zamanla uğradıkları değişiklikleri, Toplumu meydana getiren unsurları ve bu unsurlar (birey, grup, kurumlar) arasındaki sosyal ilişkileri, Sosyal olay ve sosyal olguları inceleyen pozitif bir bilimdir.

Kurucusu: A. COMTE

- Evlenme
- 1789 Fransız ihtilali
- Göç
- 2023 YKS

2. Verilen ifadeleri toplumsal olgu ve toplumsal olay diye sınıflandırarak, yaptığınız sınıflandırmanın da gerçekçisini yazınız. (10 puan)

• Toplumsal Olgu:

- **Evlenme:** Evlenme, bir toplumda genel olarak kabul edilen ve süreklilik gösteren, toplumsal yapının bir parçası olan bir olgudur. Çeşitli kültür ve toplumlar arasında farklı şekillerde gerçekleşse de, evlenme her toplumda var olan bir uygulamadır.
- **Göç:** Göç de toplumsal yapıyı etkileyen, zaman içinde tekrar eden ve topluma dair genel bir düzeni temsil eden bir olgudur. Tarih boyunca göç hareketleri, toplumların demografik yapısını ve kültürel özelliklerini etkilemiştir.

• Toplumsal Olay:

- **1789 Fransız İhtilali:** Fransız İhtilali belirli bir tarihte gerçekleşmiş, önemli toplumsal değişikliklere neden olan tarihi bir olaydır. Zamanla toplum yapısında dönüşümlere yol açan, belirli bir zamanda meydana gelen bir olaydır.
- **2023 YKS:** Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) da belirli bir tarihte gerçekleşen bir olaydır. Her yıl tekrarlanabilse de, her sınav yılı ayrı bir toplumsal olay olarak değerlendirilir.

3. Sosyolojik bakış, toplumsal sorunları kavramada bireye ne gibi katkılar sunar? Kısaca belirtiniz.

Sosyolojik bakış açısı, bireylere toplumsal sorunları anlamada şu katkıları sunar:

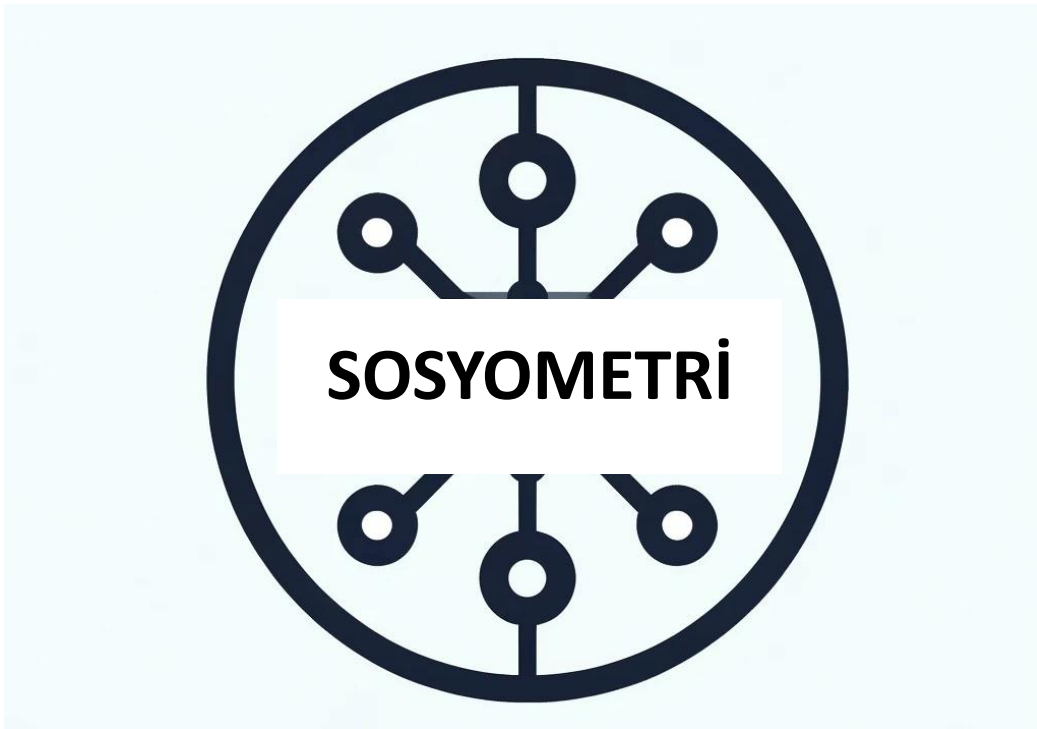
1. **Büyük Resmi Görme:** Bireyin, kendi yaşadığı sorunların toplumsal yapıyla nasıl ilişkili olduğunu görmesini sağlar. Böylece kişisel problemlerini toplumsal bağlamda değerlendirebilir.
2. **Eleştirel Düşünme:** Toplumsal normları, değerleri ve kurumları sorgulama yetisi kazandırarak bireyin olaylara daha eleştirel bakmasını sağlar.
3. **Empati Geliştirme:** Farklı toplumsal grupların deneyimlerini ve perspektiflerini anlamaya yardımcı olur, böylece bireyin empati yeteneğini geliştirir.
4. **Çözüm Odaklı Düşünme:** Toplumsal sorunların kökenine inerek daha yapısal ve uzun vadeli çözüm yolları üretmeyi mümkün kılar.
5. **Kültürel ve Tarihsel Farkındalık:** Sosyolojik bakış, bireye toplumsal sorunları tarihsel ve kültürel bağlam içinde değerlendirme yeteneği sunar, böylece mevcut sorunların kaynağını daha iyi kavrayabilir.

4. Sosyolojinin doğuşuna etki eden faktörlerden 5 tanesini yazınız. (10 Puan)

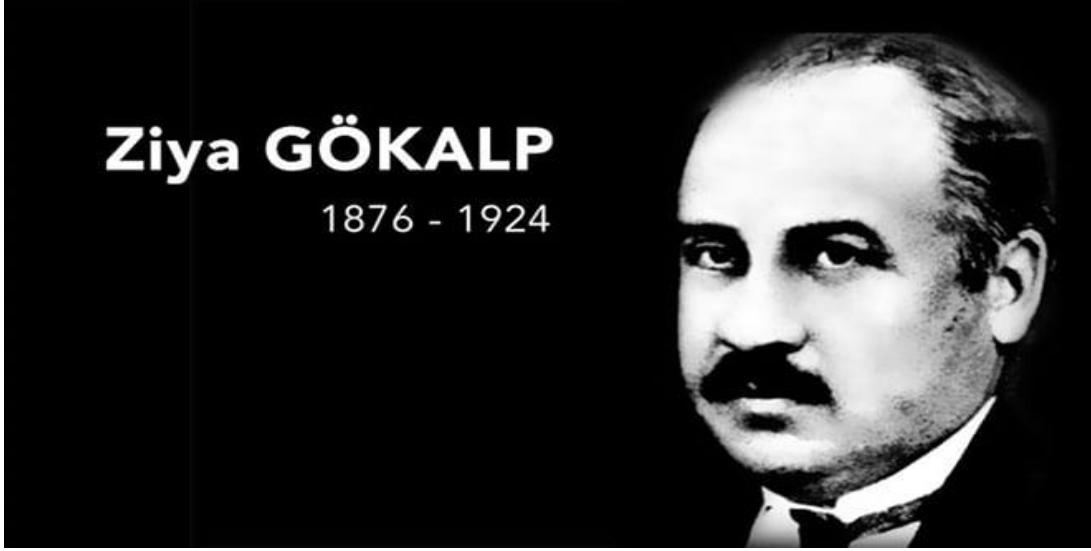
- Küçük gruplarda bireyler arasındaki sevgi, bağlılık gibi yaklaşma veya nefret uzaklaşma modellerini açıklamayı sağlayan bir araştırma tekniğidir.
- Bu yöntemde kişilerin birbirlerine yakınlaşma ve uzaklaşma dereceleri testlerle ölçülür ve elde edilen bilgiler sosyogram denilen şema ve grafiklerle ifade edilir.
- İş yerlerinde, askerlikte, okullarda başvurulan bir tekniktir. Teknik Moreno tarafından geliştirilmiştir.

5. Yukarıda açıklaması verilen ve sosyolojide kullanılan tekniğin adını yazınız. (10 Puan)

- İlk Türk sosyoloğu olarak kabul edilmektedir.
- 1914 yılında İstanbul Darülfünununda sosyoloji kürsüsünü kurarak sosyolojinin Türkiye’de kurumsallaşmasını sağlamıştır.
- Sosyolojik yöntem olarak pozitivist bir anlayışı benimser. Kültür ve medeniyet kitabında görüşlerini ifade etmiştir.
- Ona göre Türk toplumu batıdan aldığı değerleri kendine özgü ahlaki ve kültürel değerlerle birleştirerek bir senteze ulaşması gerektiğini savunmuştur. Sentezi «Türkleşmek, İslamlaşmak, muasırlaşmak» şeklinde özetlenir.

6. Yukarıda görüşleri verilen sosyolog kimdir? (10 puan)

7. Sosyalleşme nedir? Sosyalleşmenin araçlarını kısaca yazınız? (10 puan)

- » Bireyin üyesi olduğu toplumun, duygu, düşünce, davranış biçimlerini, kısacası kültürünü öğrenerek topluma uyum sağlamasıdır.
- » Bireyin toplumun bir parçası hâline gelme sürecidir. Yani bireyin çevresindekilerle etkileşim sürecidir.

Bireylerin toplumsal statüleri gereği sahip olduğu birtakım haklar ve yerine getirmeleri gereken görevleri vardır.

8. **Öğrencilik statünüz gereği ortaya çıkan hak ve görevleriniz nelerdir? Kısaca açıklayınız. (10 puan)**

Haklar:

1. **Eğitim Hakkı:** Öğrencilerin en temel hakkı, nitelikli ve eşit koşullarda eğitim almaktır.
2. **Güvenlik Hakkı:** Okul ortamında güvenli bir eğitim almayı talep edebilme hakkı vardır.
3. **İfade Özgürlüğü:** Derslerde veya etkinliklerde görüşlerini ifade etme hakkına sahiptirler.
4. **Adil Değerlendirme Hakkı:** Akademik performanslarının adil ve objektif bir şekilde değerlendirilmesi hakkı vardır.

Görevler:

1. **Derslere Katılma Görevi:** Eğitim süreçlerine aktif olarak katılmak, derslere devam etmek bir öğrencinin görevidir.
2. **Kurallara Uyum Görevi:** Okulun ve sınıfın belirlediği kurallara ve düzenlemelere uymak zorundadır.
3. **Saygılı Davranma Görevi:** Öğretmenlere, diğer öğrencilere ve okul çalışanlarına saygılı davranmak öğrencinin sorumluluğudur.
4. **Öğrenme Görevi:** Kendi öğrenim sürecini ciddiye almak, ders materyallerini takip etmek ve çalışmak, öğrencilik statüsünün gerektirdiği önemli bir görevdir.

I. Bireyin tercih hakkı olmadan doğuştan sahip olduğu, cinsiyet, yaş, soy, din ve ırk gibi statülerdir.

II. Bireyin özel yetenek ve çabayla elde ettiği öğretmenlik, doktorluk gibi statülerdir.

9. **Yukarıda açıklaması verilen statüleri yazınız. (10 Puan)**

Açıklaması verilen statüler:

I. Verilmiş Statü (Doğuştan Gelen Statü)

II. Kazanılmış Statü

10. Toplumsal rol pekişmesi ile rol çatışmasını örnekler üzerinden açıklayınız. (10 puan)

Rol Pekişmesi

Bireyin ortaya koyduğu rollerinin birbirini kolaylaştırmasıdır.

Örneğin; anaokulu öğretmeni olan birinin aynı zamanda anne olması ve çocuğunu eğitirken öğretmenlik bilgilerini kullanması rol pekişmesidir.

Rol Çatışması

Bireyin rollerinin birbirini engellemesidir.

Örneğin, kendi çocuğunun da öğretmeni olan bir annenin, çocuğuna ait sınav kağıdını okurken anne gibi mi yoksa öğretmen gibi mi davranacağının kararsızlığını yaşamasıdır.